

їхню увагу на проблемі забезпечення рівності прав учасників кримінального провадження, їх рівності перед законом і судом, одночасно гарантуючи таким особам забезпечення реалізації прав та інтересів.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.1(477)

Дмитро Петрович АЛАДОЧКІН,

курсант групи Ф4-201 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук Фоміна Т. Г.

ПРАВОВА ПРИРОДА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ

Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) передбачив здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням прокурором. Діяльність прокурора на стадії досудового розслідування пов'язана із наглядом за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва (п. 3 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру», ч. 2 ст. 36 КПК України). У науковій літературі під процесуальним керівництвом розуміють упорядкування досудового розслідування з використанням не внутрішніх організаційно-управлінських повноважень прокурора, які виконуються за межами кримінального судочинства, а специфічних кримінальних процесуальних повноважень владно-розпорядчого характеру, закріплених у ст. 36 КПК України. Це специфічний вид правового керівництва кримінального процесуального спрямування. Він направлений не на організацію праці підлеглих, а на забезпечення повного і неупередженого дослідження обставин кримінального провадження.

Процесуальний керівник спрямовує діяльність слідчого, координує досудове розслідування, щоб згодом ефективно підтримувати державне обвинувачення в суді. Внаслідок цього істотно зростає відповідальність процесуального керівника за якістю та результатом кримінального провадження. Прокурор повинен володіти всією сукупністю доказів, зібраних у кримінальному провадженні, і бути переконаним у їх допустимості, достовірності та законності отримання. Процесуальний керівник має повний доступ до усіх документів, що містяться в матеріалах кримінального провадження. Він має право призначати ревізії та перевірки, приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, доручати проведення слідчих (розшукових) дій, давати вказівки щодо їх проведення та брати в них участь, а в необхідних випадках особисто проводити їх. Разом з тим, прокурор не повинен виконувати функції слідчого, а лише організовувати процес розслідування кримінального провадження. Процесуальне керівництво прокурором досудовим розслідуванням є ефективним засобом забезпечення законності дій та рішень органів досудового розслідування.

Під час здійснення процесуального керівництва, прокурор реалізує ряд прав та виконує свої обов'язки безпосередньо під час проведення процесуальних дій. Він уповноважений давати рекомендації чи вказівки слідчому, звертати увагу на недоліки допущені під час роботи, проводити самостійно процесуальні дії та обов'язково виступає контролюючою ланкою прийнятих рішень органів досудового розслідування.

Викладене дає підстави дійти висновку, що метою процесуального керівництва прокурором є своєчасний початок кримінального провадження з підстав, визначених законом, та забезпечення всебічного, повного і неупередженого розслідування. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням є напрямом діяльності прокурора, який здійснюється з використанням владно-розпорядчих повноважень з визначення найбільш ефективних напрямів проведення досудового розслідування, активізації зусиль органів досудового розслідування, спрямованих на забезпечення дотримання в процесі розслідування вимог законодавства України.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.98

Свєген Олегович ЛАВРІКОВ,

курсант групи Ф1-302 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук Романюк В. В.

ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ

В Конституції України закріплено, що Україна є соціальною, демократичною та правовою державою, а забезпечення основоположних прав та свобод людини і громадянина є основним обов'язком держави. Відтак, враховуючи сучасні тенденції розвитку суспільства, актуалізації набуває питання щодо забезпечення прав та свобод на такій стадії кримінального процесу як досудове розслідування, що не є можливим без всебічного та повного дослідження вказаного інституту та визначення його правової природи.

Питання щодо правового регулювання органів досудового розслідування та ефективності їх діяльності завжди були і залишаються предметом дослідження серед багатьох вчених-процесуалістів. Науковий підхід як до реформування системи кримінального судочинства в цілому, так і при визначенні шляхів удосконалення інституту початку досудового розслідування, передбачає звернення до історичного минулого, що дає змогу сформувати комплексне уявлення про багаторічні традиції правотворення, досягнення та цінності національного законодавства, а також об'єктивно оцінити його